

Sakkunnigutlåtande TIL

Nybyggnad av idrottshall vid Västberga IP kv. Likriktaren 1.

- Objekt:** Projektet innebär nybyggnad av idrottshall med omklädningsrum, träffpunkt och förrådsutrymmen. Idrottshallen ligger en trappa upp och omklädningsrummen på entréplanet.
- Underlag:** Reviderad bygglovhandling Rev A 2016-11-07, med nybyggnadskarta, A-01.1-000, situationsplan A-01.1-001, Planer A-40.1-101-102, Sektioner A-40.2-101-102, Fasader A-40.3-101-103.
- Kontroll:** PBL_SFS 2010:900, PBF_SFS 2011:338), BBR 20 (BFS 2011:6 med ändringar t.o.m. 2015:3) kap 3 när det gäller tillgänglighet och användbarhet- och kap 8 när det gäller säkerhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnaden.
- Yttrande:** Jag har granskat handlingen och bedömer att projektet har mycket goda förutsättningar att uppfylla samhällets lagstadgade krav på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.
Några justeringar behövs för att anläggningen ska bli tillgänglig och användbar:
1. Ledstråk behöver kompletteras utanför byggnaden.
2. Dörröppningsautomatik behöver kompletteras vid alla tunga dörrar. I fasad är det till exempel miljörum, bollrum och omklädningsrum.
3. Skärmtak över ytterdörr till rwc.

Avvikelser: Inga avvikelser är konstaterade.

Punkter att bevaka till egenkontroller och vid besiktning:

1. En angöringsplats för bilar ska finnas och parkeringsplatser för rörelsehindrade inom 25 m från tillgänglig och användbar entré.(BBR 3:122) (Inom 10m enl. Stockholm en stad för alla.)
2. Att minst en tillgänglig och användbar gångväg finns mellan tillgängliga entréer till byggnaden och – angöringsplatser för bilar, - tillgänglig p-plats, allmänna gångvägar i anslutning till tomten. Tillgängliga och användbara gångvägar ska –vara lätta att följa, -kunna särskiljas från möblerade ytor, och –kunna användas som sammanhängande taktila och visuella ledstråk. Att tillgängliga och användbara gångvägar utformas utan nivåskillnader. Där nivåskillnad ej kan undvikas ska de utjämnas med ramper. (BBR 3:122)
3. Att gångytor på tomter blir tillgängliga och användbara. (BBR 3:1221)
4. Att ramper på tomter blir tillgängliga och användbara. (BBR 3:1222)
5. Att parkeringsplatser, angöringsplatser, friytor, gångytor, trappor, ramper och konstgjorda ledytor samt manöverdon blir lätta att upptäcka. (Visuell och taktila kontrastmarkeringar)(BBR 3:1223)
6. Att belysning på tomter utformas så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan orientera sig. (BBR 3:1224)
7. Att orienterande skyltar på tomter blir tillgängliga och användbara.(BBR3:1225)
8. Att entréer blir tillgängliga och användbara (BBR 3:13)
9. Att entréer är lätta att upptäcka. De bör vara kontrastmarkerade och väl belysta. BBR 3:132
10. Att marknivåerna vid alla entréer inte är lägre relativt golvnivån än att man klarar kravet på max 15mm tröskel samt att tillräckligt stor yta utanför dörren är plan med lutning max 1:50 så att dörren kan öppnas. ".Allmänt råd: ..Dörr- och portöppningar bör utformas utan nivåskillnader, om det inte av t.ex. fukt- eller klimatskäl behöver finnas en tröskel. En eventuell tröskel bör dock vara så låg som möjligt och fasad så att den är lätt att passera och så att risken för att snubbla minimeras. BBR 8:22" (Nuvarande praxis är att trösklar och nivåskillnader inte överstiger 15-20mm och är avfasade, se Bygg ikapp handikapp s.120 (Skarpa kanter över 10mm är svårullade.)).

11. Att dörrar och portar blir tillgängliga och användbara. Att entrédörrar som har dörrstängare eller är tunga (> 15N är praxis) eller har en beskuren betjäningsarea förses med automatisk dörröppnare. (Alla dörrar i brandcellsgräns, klimatgräns eller säkerhetsgräns samt alla dörrar som inte har en tillräcklig betjäningsarea.) Risk för sammanstötning kan undanröjas genom kontrastmarkering i golv på slagsida alt. med sensor på båda sidor om dörrbladet. BBR 3:143
Att manöverdon, ringklockor, kodlås och annat som behöver nås är tillgängliga och användbara för personer i rullstol. och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. (min. 700-1000mm ut från hörn och uppsläende dörrblad.) BBR 3:143
12. Att samtliga dörrar som ska vara tillgängliga för rullstol håller fritt mått min. 800mm med dörren öppen 90°. I detta projekt gäller dock Stockholm en stad för alla som anger bredare mått på dörrar. Innerdörrar fritt mått 840mm och entrédörrar, hissar, publika salar och dörrar till publika rwc fritt mått 900mm.
13. Att gångytor i entréer och kommunikationsutrymmen är fasta, jämna och halkfria. BBR 3:1421
14. Att gångytor i byggnaden blir tillgänglig och användbar. (BBR 3:1221)
15. Att viktiga målpunkter i byggnader liksom gångytor, trappor och ramper samt manöverdon ska vara lätta att upptäcka och hitta fram till även för personer med nedsatt orienteringsförmåga. (Färgsättning, kontrastmarkering, ledstråk och belysning) (BBR 3:1423)
16. Att belysningen i entréer och kommunikationsutrymmen utformas så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan orientera sig. (BBR 3:1424)
17. Att det finns orienterande skyltning som är tillgänglig och användbar. (BBR 3:1425)
18. Att hissar och andra lyftanordningar blir tillgängliga och användbara. Att manöver- och signalorgan är utformade i enlighet med SS-EN 81-70 bilaga G. (BBR 3:144)
19. Att ljudmiljön är utformad så att det är god taluppfattbarhet, god hörbarhet och god orienterbarhet. Om högtalarsystem används ska taluppfattbarheten verifieras enligt SS-EN 60268-16. Talöverföringsindex STI bör överstiga 0,60 i hela lokalen och 0,7 i mer än hälften av lokalen. (BBR 3:1451)
20. Att det finns fasta publikplatser för personer som använder rullstol som är integrerade med övriga platser. (BBR 3:1452)
21. Att det om det finns toaletter för allmänheten ska minst en vara tillgänglig och användbar för person i rullstol. (mått 2,2x2,2, lämplig utformning och utrustning, kontrastmarkeringar och säkerhetslarm) (BBR 3:1453)
22. Att fast inredning och utrustning i blir tillgänglig och användbar enl. BBR 3 :145. och BBR 8:22
23. Att belysning i kommunikationsutrymmen utformas med sådan styrka och jämnhet att personer kan röra sig säkert inom byggnaden. Se SS 4370146 (BBR 8:21)
24. Att golvytor i utrymmen med lutning och/eller våta utformas så att risk för halka minimeras. BBR 8:22.
25. Att skydd mot fall från höjder är åtgärdat. (säkerhetsspärrar på fönster, kontrastmarkering av trappor, utformning av räcken, ledstänger.) (BBR 8:232)
26. Att dörrar där barn vistas har klämskydd. BBR 8:31
27. Att glasytor i dörrar samt glasytor som kan förväxlas med dörrar eller öppningar ska vara tydligt markerade. (BBR 8:351) Allmänt råd: Markeringarna bör avvika mot bakgrunden och vara synliga för både stående (1,5m över golv) och sittande (0,9m över golv) (både i dagsljus och skymning).
28. Att fast inredning och utrustning där barn kan vistas görs barnsäker. BBR 8:32
29. Att dörrar med öppningsautomatik förses med säkerhetssensor alt. att sveparean kontrastmarkeras så att risken för sammanstötning undanröjs. BBR 8:31 och 8:33
30. Att glasytor utformas så att risken för skärskador begränsas. 8:353
31. Att risken för brännskador begränsas. Radiatorer bör förses med skydd mot ofrivillig beröring om ytemperaturen överstiger 90°C. BBR 8:42.
32. Att skydd mot instängning beaktas vid utformning av beslagning. Lämplig utformning av dörrar eller lock som kan öppnas inifrån finns i SS-EN 60335-2-24. BBR 8:6
33. Att skydd mot elstötar och elchocker beaktas.

Stockholm 2016-11-07 Anne Lagerheim
Sakkunnig av tillgänglighet TIL 2